

cutting through complexity™

Atsevišķu nodokļu likumdošanas iniciatīvu apskats

Gunta Kauliņa , Dr.oec.
Vecākā nodokļu menedžere

2013. gada 13.decembris

Nav skaidra nodokļu politikas virzība, mērķi

Nepietiekami vadīts tehniskais likumu grozīšanas process

Jauni pamatprincipi

- FM padomnieks Reinis Strolis: 1.pamatprincips:

“Pietiekamība – ir jāiekasē tik liels nodokļu apjoms, kāds nepieciešams publisko funkciju finansēšanai”

- 2013.gada prakse:

Pieprasot finansējumu, katram pašam jāmeklē ienākumu avots

Jaunami nodokļu piemērošanā budžeta ieņēmumu palielināšanai

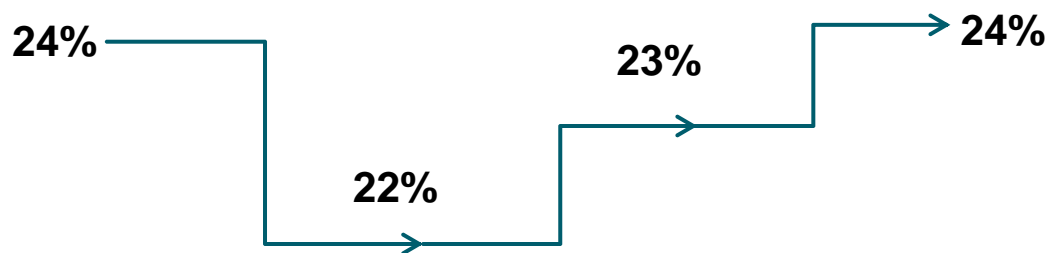
- Akcīzes nodokļa paaugstināšana autogāzei, tabakai
- Subsidētās enerģijas nodokļa ieviešana
- DRN palielināšana par resursiem, nolietotām mašīnām, sadzīves atkritumiem, pirotehniku, videi kaitīgām vielām utt.
- Ostu nodevas ieviešana
- Autoceļu lietošanas nodevas ieviešana kravu pārvadājumiem
- Mikrouzņēmumu nodokļa palielināšana
- Darbaspēka nodokļu piemērošana izsniegtiem aizdevumiem, valdes locekļu nesaņemtiem ienākumiem
- UIN atlaides lielām investīcijām piemērošanas sliekšņa paaugstināšana
- Atvieglojumu atcelšana par pašu kapitāla izmantošanu
- Zaudējumu norakstīšanas grupā atcelšana
- Priekšnodokļa atskaitīšanas aizliegums par reprezentatīvajām automašīnām
- Valsts nodevu griestu atcelšana, veicot darījumus ar nekustamajiem īpašumiem

**Darbspēka
nodokļi
Latvijā**

■ Idejas par darbaspēka nodokļa sloga samazināšanu un realitāte:

- IIN likmes samazināšanas plāni

- Likme 22% likuma pamattekstā tikai ar 1.01.2014
- Atvieglojumu palielinājums:

Neapliekamais min. LVL 45 (EUR 64) → LVL 53 (EUR 75)

Par apgādājamiem LVL 80 (EUR 114) → LVL 116 (EUR 165)

- VSAOI samazināšana 35.09% → 34.09%

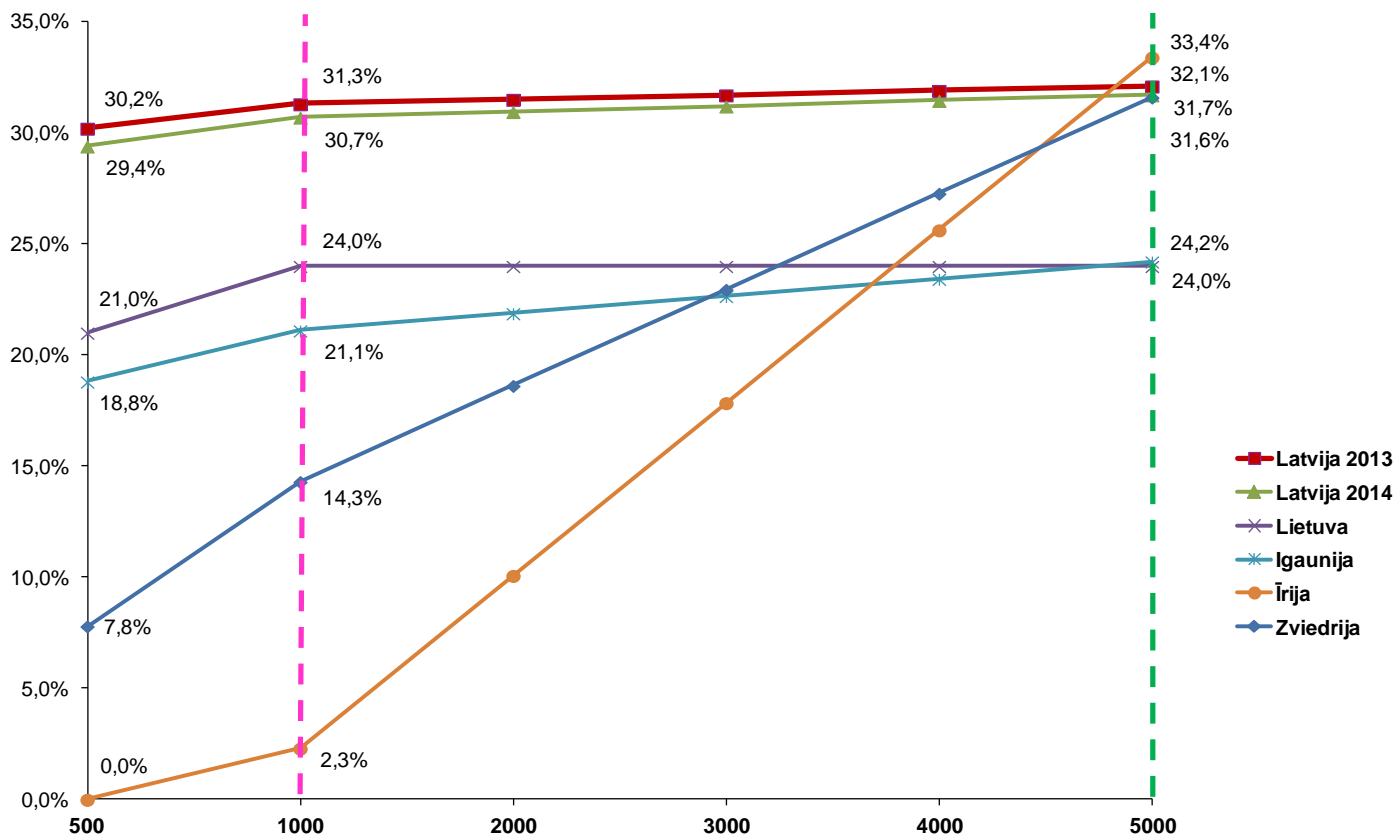

Faktiskais darba ņēmēju / darba devēju / budžeta ieguvums (LVL), ja par 1% tiek samazināts IIN vai VSAOI

Darba alga LVL 500	Darba devēja izmaksas	Darba ņēmējam uz rokas	Pašvaldību / valsts budžetā	Sociālajā budžetā
IIN – 23% VSAOI – 35.09% 24.09 + 11%	620.45	354.84	90.16	175.45
IIN – 24% VSAOI – 34.09% 23.59 + 10.5%	617.97	352.82	94.68	170.45
Ieguvumi / zaudējumi	+ 2.48	-2.02	+ 4.52	-5.00

Darbaspēka (ieturējuma) nodokļu slogs dažādiem algu līmeņiem

Alga (EUR)	Latvija('13/'14)	Lietuva	Igaunija	Īrija	Zviedrija
500	30,2% / 29,4%	21,0%	18,8%	0%	7,8%
1000	31,3% / 30,7%	24,0%	21,1%	2,3%	14,3%
5000	32,1% / 31,7%	24,0%	24,2%	33,4%	31,6%

Uzskata, ka valdes loceklis guvis ar darbaspēka nodokļiem aplikamu ienākumu minimālās algas apmērā, ja izpildās visi šie nosacījumi:

- 1) Pirmstaksācijas gadā nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas visus 12 mēnešus būtu guvis atlīdzību vismaz minimālās mēnešalgas apmērā**
- 2) Uzņēmuma apgrozījums ir pārsniedzis 12 minimālo mēnešalgu apmēra reizinājumu ar koeficientu 3,3 (2013.g.- EUR 11269; 2014.g.– EUR 12 672);**
- 3) Taksācijas gada konkrētā mēnesī uzņēmumam ir apgrozījums (neatkarīgi no apmēra),**
- 4) Taksācijas gada mēnesī, kad ir apgrozījums, nav neviena persona, kam tiktu maksāta vismaz minimālā mēnešalga.**

IIN un VSAOI nepiemēro:

- 1) Pirmajā gadā, kurā uzņēmums ir dibināts**
- 2) Gadā, kad uzņēmums tiek likvidēts**
- 3) Ja uzņēmums ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs**
- 4) Ja viena un tā pati persona ir valdes loceklis vairākos grupas uzņēmumos, bet citā grupas uzņēmumā saņem mēnešalagu vismaz 5 minimālo algu apmērā (EUR 1600) – arī citas valsts uzņēmumā**

Problēmas, pretrunas:

- Neviens normatīvais akts neuzliek par pienākumu slēgt darba līgumu ar valdes locekli un izmaksāt tam atlīdzību
- Nodokļi tiek uzlikti negūtiem ienākumiem
- Komerclikuma 221.p(8)d.: ”*Valdes loceklim ir tiesības uz atlīdzību, kas atbilst viņa pienākumiem un sabiedrības finansiālajam stāvoklim.*”

Sekas:

- Pienākumi var tikt veikti, strādājot dažas stundas mēnesī
- Finansiālais stāvoklis var neļaut izmaksāt darba algu (darbaspēka izmaksas minimālās algas saņēmējam – 395.5 euro/mēn. vai 4746 euro/gadā)
- Ja ir vairāki valdes locekļi, nodokļi jāmaksā par visiem
- Ja ir vairāki darbinieki uz nepilnu darba slodzi un saņem mazāk par minimālo mēnešalgu, jāmaksā nodokļi

Dividenžu saņemšana nenozīmē nelegālo nodarbinātību!

- **Ar IIN apliekamam ienākumam ir pielīdzināmi aizdevumi fiziskām personām, ko izsniedz gan fiziskas, gan juridiskas personas, ja aizdevumu (tā daļu) persona nav atmaksājusi :**
 - **6 mēnešu laikā no aizdevuma līgumā noteiktā atmaksas termiņa vai**
 - **66 mēnešu laikā no aizdevuma izsniegšanas dienas**
- **Normas neattiecas uz:**
 - **Kredītiestāžu izsniegtiem aizdevumiem**
 - **Fizisku personu aizdevumiem personām, ko saista laulība vai radniecība līdz 3.pakāpei**
 - **Aizdevumiem izglītībai, ārstniecības izdevumiem, ja ir dokumentāri pierādījumi**
 - **Aizdevumiem, kuru summa nepārsniedz EUR 1500**
 - **Aizdevumiem saimnieciskās darbības veikšanai**

II N par aizdevumiem -2

- **Jāziņo VID par viena aizdevēja aizdevumiem vienai fiziskai personai līdz pēctaksācijas gada 1. jūlijam:**

- Kas izsniegti taksācijas gadā un pārsniedz EUR15 000,
- Kas izsniegti līdz 2014.gada 1.janvārim un neatmaksātā aizdevuma daļa pārsniedz EUR 15 000;
- ja pirmastaksācijas gadā neapmaksātā aizdevuma apmērs kopā ar taksācijas gadā izsniegto aizdevumu pārsniedz EUR 15 000

- **Ziņošanas pienākums (aizdevējs/aizņēmējs, summa, termiņš):**

- Aizdevējam, ja tas ir Latvijā reģistrēts saimnieciskās darbības veicējs, PP, biedrība u.tml.
- Aizņēmējam – fiziskai personai, ja aizdevējs ir nerezidents vai cita fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību.

- **Neziņošanas sekas: aizdevuma neatmaksātā daļa tiek pielīdzināta ienākumam:**

- Kas gūts 2014.gada 1. janvārī, ja aizdevums izsniegts līdz šim datumam
- Kas gūts aizdevuma fakta konstatācijas dienā vai auditējamā perioda pēdējā dienā, ja aizdevums izsniegts pēc 2014.gada 1.janvāra

- **Atbildīgs par nodokļa nomaksu ir aizņēmējs, ja izpildās šādi kritēriji:**
 - Aizdevuma līgums noslēgts rakstiski
 - Aizdevums izsniegts, atmaksāts bezskaidras naudas veidā
 - Aizdevuma atmaksas termiņš nepārsniedz 60 mēnešus
 - Aizdevējam nav nodokļu parādu
 - Maksimālais aizdevuma apmērs nepārsniedz 30% no vidējā mēneša bruto ienākuma pie aizdevēja x 60
 - Visu fiziskām personām izsniegto aizdevumu summa nepārsniedz aizdevēja pašu kapitālu
- **Ja nosacījumi neizpildās, tad par nodokļa nomaksu atbildīgs aizdevējs**

- **Nodokļa aprēķins, ja nodokli maksā aizņēmējs:**

- Aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina BRUTO ienākumam

- Piemēro IIN 24% likmi vai

- Piemēro 24% likmi un 22% papildlikmi, ja ienākuma gūšanas gadījumā būtu jāmaksā gan IIN, gan VSAOI

- **Nodokļa aprēķins, ja nodokli maksā aizdevējs:**

- neatmaksāto aizdevuma daļu pielīdzina NETO ienākumam

- aprēķina apliekamo ienākumu;

- apliekamajam ienākumam aprēķina IIN [24% apmērā vai (24 + 22)% apmērā]

- iemaksā budžetā no saviem līdzekļiem

cutting through complexity™

Pievienotās vērtības nodoklis

■ Priekšnodokļa atskaitīšanas brīdis

– PVN likums:

fiksēts viens taksācijas periods (*kad saņemtas preces/pakalpojums un rēķins vai samaksāts avanss*)

– PVN Direktīva:

fiksēts brīdis, kad rodas tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, neierobežojot šo tiesību izmantošanas periodu (*atskaitīšanas tiesības rodas brīdī, kad atskaitāmais nodoklis kļūst iekasējams*)

Vai draud sods par priekšnodokļa vēlāku atskaitīšanu?

- **Tikai atsevišķa uzskaitē**
- **Proporcija – tikai tad, ja atsevišķa uzskaitē nav iespējama vai resursu izlietojums nesamērīgs – piemēro proporciju**
- **Jauns proporcijas aprēķina noapaļošanas princips (98.panta 9.daļa) – reizi gadā, noapaļo līdz skaitlim, kas nepārsniedz nākamo veselo skaitli.**

Piemērs:

Ja proporcija 65,75%, noapaļo uz 66%

Ja proporcija 65,15%, noapaļo uz 66%

- **Reprezentatīva mašīna – virs EUR 50 000 (bez PVN)**
- **Neatskaita priekšnodokli (ja iegādātas no 1.01.2014):**
 - par iegādi, nomu
 - par uzturēšanas izmaksām
- **Atskaita pilnībā, ja izmanto tikai apliekamo darījumu veikšanai un ir attiecīgi aprīkota un deklarēta**
- **Atskaita par iepriekš neatskaitīto:**
 - par 2011.gadu – 2014.gadā
 - par 2012.gadu – 2015.gadā
 - par 2013.gadu – 2016.gadā

PVN likumā – dažāda pieeja

1) Summas, kas pārņemtas no PVN direktīvas:

- reģistrēšanās sliekšnis – EUR 50 000 (pašreiz – LVL 35 000 vai EUR 49 800,51)
- sliekšnis tālpārdošanas darījumiem – EUR 35 000 (pašreiz – LVL 24 000 vai EUR 34 148,92)
- Sliekšnis preču saņemšanai no ES – EUR 10 000 (pašreiz – LVL 7 000 vai EUR 9 960,10)

2) Summas, noapaļotas līdz veseliem skaitļiem (vai simtiem):

- PVN grupas uzņēmuma apliekamo darījumu vērtība EUR 355 700 (pašreiz – LVL 250 000 vai EUR 355 717,95)
- Fiskālā pārstāvja uzkrājums depozīta kontā – EUR 14 220 (LVL 10 000 vai EUR 14 228,72)
- Pamatlīdzekļa vērtība īpašā importa režīma piemērošanai – EUR 710 (pašreiz – EUR 711,44)
- Vienkāršotais PVN rēķins – EUR 143 (pašreiz – LVL 100 vai EUR 142,29)
- Kases čeks bez pilnas informācijas – EUR 29 (pašreiz – LVL 20 vai EUR 28,46)
- Īpašs nodokļa režīms (kases princips) – EUR 100 000 (pašreiz–LVL 70 000 vai EUR 99 601,03)

Summas, noteiktas līdz EUR centiem

- Mazas vērtības dāvanas – EUR 14,23 (LVL 10)
- Pirkumu min vērtība atmaksas saņemšanai samazināta – EUR 35,57 (pašreiz– EUR 71,14)
- Pamatlīdzekļa vērtība priekšnodokļa korekciju veikšanai – EUR 71 143,59 (LVL 50 000)
- Sliexsnis priekšnodokļa korekcijai zaudētiem parādiem – EUR 426,86 (LVL 300)
- Sliexšņi priekšnodokļa atmaksai
- Sliexsnis taksācijas perioda noteikšanai – EUR 14 228,72 (LVL 10 000)

Grozījumi saistībā ar EUR ieviešanu – pieņemti 2013.g.19.septembrī

Grozījumi budžeta paketes ietvaros – pieņemti 2013.gada 6.novembrī, bet 115.pantā atgriežas pie latiem (par taksācijas periodiem)

Grozījumi kļūdas labošanai pieņemti 2013.gada 21.novembrī

Paldies par uzmanību!

Kontaktinformācija:

Gunta Kauliņa

KPMG Baltics SIA

+ 371 67 038 000

gkaulina@kpmg.com

www.kpmg.com/lv